

KLÁRIKA

A szemorvos várótermében sokan ültek. Mikor beléptem, sűrű, meleg levegő ömlött az arcomba. Tétován az ablak mellé álltam, mert nem volt ülőhely. A sok unatkozó szempár rám tapadt, és szinte éreztem, amint tetőtől talpig végigmérnek. Lassanként beleolvadtam az egyhangúságba, és az érdeklődés elterelődött egy újabb érkezőre.

Közvetlen mellettem egy középkorú nő ült, mellette a kislánya. A nő az ölébe vette a kislányt, és én leültem. Így ülőhelyzetből jobban szemügyre vettem a szemben ülő embereket.

Az ajtó mellett egy férfi ült feszesen, kezét a térdén pihentette. Mellette egy idős bácsi, majd egy őszes hajú néni. A bácsi látszólag nem először volt itt, mert türelmes volt. Szemüvege mögül hunyorogva nézte az embereket. A néni is szemüveget viselt, ő egykedvűen nézett maga elé. Egy szelíd nagymaga képét keltette. Szemben velem szintén egy öreg néni ült. Hófehér haja rövidre nyírott, öltözéke fiatalos. Nevetésgésen kis szemét időnként le-lehunyta, és édesen bóbiskolt. A másik sarokban egy szúrós szemű asszony fészkelődött. Folyton az óráját nézte. Kabátban ült, pedig nekem anélkül is melegem volt; a szűk kis várótermet nagyon befűtötték. Lassan múltak a percek, és lassan fogytak a várakozók. Feszült csend uralkodott. Unatkoztam, és fárasztó volt ez a némaság. Ilyenkor akaratlanul mozgást keres a szem, legyen az bármi. A kínos csendben csak a kislány mocorgott, és néha súgott valamit az anyja fülébe. Főállt, és az ablaknál pipiskodva nézte a csöpörgő ereszt, majd egy durva mozdulattal fel akart mászni a radlátorra.

— Klárikal — törte meg a csendet az anyukája figyelmeztetése. Klárika sértődötten a hamutartóhoz ment, és az ujjával igyekezett körülrajzolni.

Mindenki őt figyelte. Kis fehér csizmáin néhol repedezett a bőr. Amikor rövid szoknyácskája megillobent, egy lyuk kandikált elő rikitóan kék harisnyáján. Rövid hullámos haja töredezett, és fűrtökben, kócosan tapadt a fejbőréhez.

Arrébb tette a hamutartót, és szelesen visszazaladt az anyjához. Az anyja térdét átölelve hátravetette fejét. Kitátotta a száját, és gyerek módjára viháncolni kezdett. Rám nézett. Most jobban szemügyre vettem. Mosdatlan, sömörös volt a bőre. Savószínű szeme, ritka szemöldöke és vékony, semmitmondó szája széle az anyjára hasonlított. Kis tejfogai hiányosak voltak, és itt-ott már romlottak is. Mintha minden összeesküdött volna szegény kislány ellen, hogy a legkevesebb rokonszenvet se préselje ki az emberből. Viszont elven és életrevaló volt.

Időközben egy jól öltözött fiú jött be. Levetkőzött, és a fainak dőlve figyelte a kislányt. Néha elmosolyodott.

Klárrika anyukája és egy fiatalasszony csendes beszélgetésbe kezdtek mellettem, amelyből akarva, nem akarva egyes töredékeket hallanom kellett.

— Németországba? Volt már? ... Nem fél?

— Két hónap múlva, ha minden jól megy, visszajövök Klárikáért — mondta, és szeretettel nézett a kislányra, aki az asztal körül ugrándozott.

A fiatalasszonyt szólították. Ismét konok csend lett a váróteremben. Klárrika mindjobban belejött a játékba, és durván megtolta a kisasztalt. Az asztallábak kétségbeesett csikorgással tiltakoztak a szokatlan bánásmód ellen.

A rövid hajú öreg néni, aki eddig édesen szűnyókált, felriadt, és összevont szemöldökkel végignézett a teremben. Mikor megállapította, mitől riadt fel, sértődötten lehunyta a szemét, és kicsit összeszorította szemhéját, mintha egy szép álmot akarna visszaerőszakolni. A sarokból a szűrős szemű néni élesen rászólt Klárikára, és egyben szemrehányóan végignézett a bennülőkön.

— Unatkozik szegényke — állapította meg békéltetően a szelíd, nagymama képmé néni.

Klárrikát magához szólította az anyja, és valamit a fülébe súgott, de a suttogás hatása hamar elszállt, mert kis idő múlva ismét a porondra lépett.

— Csatós Jolán — szólta ki az ápolónő.

Klárrika mamája zavartan felállt, s a rendelő ajtaja felé indult. Hátul a szoknyája gyűrött volt, és az apró rakások kinyúltak az üléstől. Bement. Klárrika ügyetlen, modortalan mozdulattal leült mellém. Éreztem, hogy néz, hát hozzáfordultam.

— Hány éves vagy?

— Öt — hangozott a válasz. Illusztrációként az egyik kezét felemelte, és maszatos ujjait szétárva elém nyújtotta.

— Van apukád? — csúszott ki a számon a kérdés, de abban a pillanatban az érdekelt legjobban.

— Hm? ... Ja ... Van!

— Hol laktok?

— Nem tudom — mondta egyszerűen, és billegni kezdett a széken, miközben a sapkája zsinórját rágta.

Beszélgetésünkre mindenki felfigyelt. Egyszerre mindenkit érdekelt valami Klárrika életéből. Csak úgy záporoztak a kérdések:

— Van testvéred?

— Hogy hívják?

— Hány éves? Jár iskolába? ...

Ide-oda kapkodta Klárrika a tekintetét, felelgetett a kérdésekre, és láthatóan élvezte a fordulatot, hogy ő lett a központ.

— Hol dolgozik apukád? — kérdeztem most én.

— Műhelyben, patkót csinál ...

Enyhe mosoly futott végig az arcokon.

— Kovács — hangzott innen-onnan.

— ...Csakhogy nem jön haza este! Meg, ha van pénze, megissza...

Pillanatnyi csend, majd fokozódott érdeklődéssel fordultunk felé. Ijedten nézett körül.

— Be szokott rúgni?

— Mikor van pénze... Akkor én kizavarom a házból... — nevetni kezdett — ...kisbaltával szétverem a fejét, meg anyukát is megveri... azért is...

A kisbaltára nevetés tört ki, és Klárika vérszemet kapva újabb megrendítő dolgokat mondott, amit valószínűleg otthon hallott veszedés közben. Egy pillanatra találkozott a tekintetünk a fiúéval. Ő sem nevetett. Kétségbeesve néztem a nevetőket. A szűrős szemű néni mulatott a legjobban.

— A lányom is meséli, hogy a szomszédban... — és előadást tart egy vérfagyasztó történetről, amiben egy iszákos apa a főhős.

Innen-onnan felhangzik egy helyeslés, vélemény, történet.

— A sok kocsmá az oka mindennek! Nem lenne bizony annyi részeg, ha...

— Dehogyan az, ha valaki egyszer nem tudja mi az elég, megtalálja az máshol, ha nem a kocsmában... Tudom, az én férjem...

— Pedig az asszonyka rendesnek látszik...

— Bizony, bizony sok ilyen család van.

— Nem úgy van az, az asszony az oka. Minek hagyja rá — érvelt a szűrős szemű.

A feszes külsejű férfi még mindig összeszorított ajakkal hallgatott. Élénk csevegés kezdődött, ki-ki a szomszédjával társalgott.

— Klárika! Gyere, ad a néni neked almát, gyere — nyúlt a kosárba a »nagymama«. Klárika odament, és félszegen elvette a gyümölcsöt, de elfelejtette megköszönni. Visszaült a helyére, és tétlenül forgatta kezében az almát, nézegette. A körmével lyukat vájt, a kicsorduló lé az ujjától piszkosan folyt végig az almán. A kezével szétmajszolta.

— Edd meg — mondtam biztatóan és színlelt mosollyal.

Nyílt az ajtó, és kijött Csatósné. Felöltöztette Klárikát, ő is felhúzta a kabátot. Ezalatt mindenki az asszonyt figyelte, és titkon a részeges férj ütéseinek nyomait kémlelte. Az asszony szó nélkül kézen fogta az almát majszó kislányt, és mit sem sejtve kifordult az ajtón.

Lassan újra felélénkült a társalgás, de már egészen más témáról.